

Nozare ar jauno regu

Pārliecīga birokrātija, atšķirīga interpretācija, kritērijs

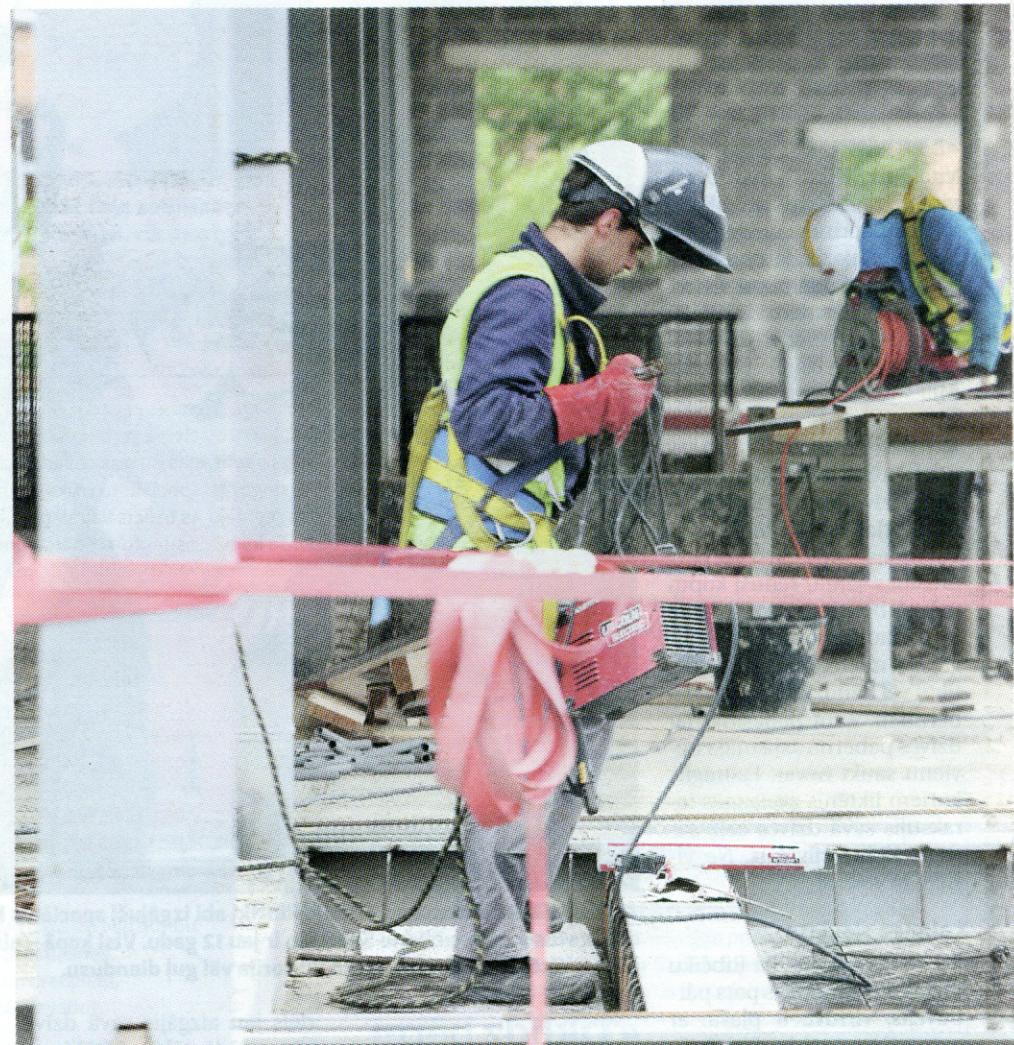
Rūta
Kesnere

TAS ir Ekonomikas ministrijas brāķis – tieši tik skarbi jauno Būvniecības likumu, kas stājās spēkā pērnā gada 1. oktobrī, un ar to saistītos vairāk nekā 20 Ministru kabineta (MK) noteikumus raksturo būvniecības nozares eksperti. Galvenie pārmetumi – preturīga terminoloģija, lielāks birokrātiskais slogans, sadrumstalotība, pārāk dažādi interpretējamas likuma normas. Taisnības labad jāatzīst, ka ir arī kāda novitāte, kuru vienīgo būvniecības nozares pārstāvji uzteic, – būvatļauju vārēs apstrīdēt tikai viena mēneša laikā no tās spēkā stāšanas dienas, tas nozīmē, ka apstrīdēt varēs tikai, pirms vēl pasūtītājs sācis būvdarbus un ieguldījis lielus līdzekļus.

Termins «būvatļauja» maldina

Jāteic, ka lielākie pārmetumi gan veltīti ne tik daudz pašam likumam, cik to pavadošajiem MK noteikumiem. Tāpat vēl līdz šim trūkst nacionālo standartu, kas būtu saistoši būvniekiem un saprotami pasūtītājiem un būvuzraugiem, vērtējot darbu kvalitāti. Būtiskākās likuma izmaiņas ir saistītas ar procesu līdz būvdarbu sākšanai. Proti, Būvniecības likums paredz, ka par būvniecības iecerēm vairs netiek izsniegti plānošanas un arhitektūras uzdevums, bet tiek izsniegti būvatļauja. Lai to saņemtu, būvvaldē jāiesniedz būvniecības iesniegums ar klāt pievienotu būvprojektu minimālā sastāvā. Pēc saņemto dokumentu izskatīšanas būvvaldei viena mēneša laikā jāizdod būvatļauja, kurā uzreiz jānorāda projektēšanas nosacījumi detalizētai projekta izstrādāšanai un nosacījumi būvdarbu sākšanai. Par katra šā nosacījuma izpildi pasūtītājam ir nepieciešams saņemt atbilstošu būvvaldes atzīmi. Tikai pēc šādu atzīmu saņemšanas un tad, kad būvatļauja būs kļuvusi neapstrīdama, pasūtītājs var sākt būvdarbus. Kā norāda gan pašvaldību būvalžu pārstāvji, gan arhitekti, konkrētājā gadījumā termins «būvatļauja» ir maldinošs, jo saskaņā ar jauno regulējumu tas tiek dod tiesības sākt projektēšanu, nevis būvdarbus.

Latvijas Arhitektu savienības Sertificēšanas centra vadītāja un Latvijas Būvniecības padomes priekšsēdētāja Elīna Rožulapa stāsta, ka būv-

▲ TEJU vienīgais jauninājums Būvniecības likumā, kuru atzinīgi novērtē nozare, ir norma, kas par spēkā. Tas nozīmē, ka iesāktos būvdarbus vairs nevarēs pārtraukt, vienkārši apstrīdot būvatļauju.

Galvenās izmaiņas

- Būvdarbus drīkst sākt, kad būvvalde izdarījusi atzīmi būvatļaujā par tajā ietverto nosacījumu izpildi un būvatļauja būs kļuvusi neapstrīdama
- Būvvaldei lēmums par būvatļaujas piešķiršanu vai atteikumu jāpieņem viena mēneša laikā
- Būvatļaujas apstrīdēšanas termiņš – viens mēnesis kopš tās stāšanās spēkā

Avots: Būvniecības likums, www.likumi.lv

atlaujas saņemšana ir gan laika, gan darba ietilpīgs process, jo tās saņemšanai jau jāiesniedz minimāls būvprojekts. «Jaunajā regulējumā ir daudz pretrunu, katra būvvalde normas traktē atšķirīgi, jo nav vienotas to interpretācijas. Piemēram, ja būvniecības laikā tiek veiktas izmaiņas būvprojektā un tās ir nolietas, būvvalde var prasīt būvdarbu apturēšanu un jaujas ekspertizes veikšanu. Problema ir tā, ka nav kritēriju, kas noteiktu, kādas izmaiņas ir vai nav uzskatāmas par būtiskām. Katrā būvvalde to

traktē atšķirīgi. Neattaisnojas arī tas, ka ikkatrai būvju grupai ir sava dokumentācija. Unificētas veidlapas un prasības būtu daudz efektīvākas, jo pašlaik tas viss ir pārlieku sadrumstalots,» normatīvā regulējuma nepilnības raksturo E. Rožulapa.

Trūkst kritēriju

Tam, ka jaunās normas ir iespējams traktēt pārāk dažādi, jo trūkst skaidru kritēriju, piekrit arī Ķekavas būvvaldes vadītāja Inese Aizstrauta un Valmieras pilsētas pašvaldības pilsētas galvenais būvinspektor Juris Mellēns. «Attiecībā uz jaunā regulējuma sadrumstalotību pāfrāzējot var teikt: tie paši vēži, tikai katrs savā kultūrā. Proti, tagad katrā darbībai, lai cik tā arī būtu līdzīga citām, ir sava atsevišķa dokumentācija. Tas birokrātiju tiekai palielina, visa diena aiziet vienos papīra darbos. Jāteic, ka pēc Zolitūdes traģēdijas, veidojot jauno likumu un MK noteikumus, mēs no viena grāvja esam iebrakuši otrā grāvī, kad, nosacīti runājot, katras skrūves ieskrūvēšanai ir sava procedūra,» stāsta J. Mellēns. Viņš arī bilst, ka liela problēma ir kritēriju trūkums, kas nozīmē, ka daudzas nor-

mas neizbēgami tiks tulkotas dažādi un tas var radīt potenciālas konfliktsituācijas.

J. Mellēns atzīst, ka viņa skatījums uz notiekošo ir pessimists, jo nav ne jausmas, kā to visu iespējams savest kārtībā. To, ka būvatļauju izsniegšanai un citām būvniecības procedūrām nav nedz vienādu termiņu, nedz vienotas dokumentācijas, kā vienu no galvenajām problemām saredz arī Latvijas Būvinspektoru un būvuzraugu asociācijas valdes priekšsēdētājs Raitis Gultnieks.

Trūkst nacionālo standartu

Būvnieku asociācijas prezidents Normunds Grīnbergs teic, ka jaunais regulējums galvenokārt ietekmē būvuzraugu un būvalžu darbu, kā arī procesus līdz būvniecības sākšanai. «Mūs, būvniekus, visvairāk uztrauc tas, ka vēl joprojām nav izstrādāti nacionālie standarti būvniecībā, kas ļautu pēc saprotamiem kritērijiem izvērtēt būvdarbu kvalitāti. Uz šiem standartiem varētu balstīties arī pasūtītājs. Vēl viena problēma, kuru jaunais regulējums vispār nerisinā, ir celtnieku profesionālā kvalifikācija. Visāda veida sertifikācija ir nepieciešama

a lējumu nav apmierināta

īju trūkums - tie ir ekspertu pārmetumi jaunajam Būvniecības likumam

nedz būvatļaujas apstrīdēšanas laiku tikai mēnesi pēc tās stāšanās

FOTO - LETA

būvdarbu vadītājiem, taču tie cilvēki, kas reāli strādā būvlaukumos, var būt vispār ar pamatizglītību, viņiem netiek

izvirzītas nekādas kvalifikācijas prasības,» stāsta N. Grīnbergs.

Taujāts, vai tā nav pašu

Birokrātija tikai pieauga, un tāpēc cieš kvalitāte

INESE AIZSTRAUTA
ĶEKAVAS BŪVVALDES
VADĪTĀJA

Jāskatās ne tikai jaunais Būvniecības likums, bet arī virkne MK noteikumu. Tieši ar tiem ir lielākās problēmas - lieļa daļa gatavoti bez konsultāciju ar būvniecības speciālistiem, ir pretrunīgi, pat kaitnieciski. Jaunie normatīvie akti ir daudzkārt palielinājuši birokrātiju projektu izstrādēšanas un izskatīšanas kārtībā. Līdz ar to būvvaldes ir pārslogotas, speciālistu trūkst. Būvinspektoriem jaunais būvniecības regulējums uzlīcis vairāk pienākumu un noteicis lielāku atbildību. Tā kā būvinspektori ir pārslogoti, pildot daudzos birokrātiskos pienākumus, var nepamanīt daudz būtiskākas lietas. Cieš būvniecības kvalitāte.

būvkompāniju atbildību, ka tās pieņem darbā būvlaukumā teju ikvienu, būvnieku pārstāvis taisnojas, ka tajā vainīga publiskajos iepirkumos dominējošā zemākā cena, kas no darba tirgus izspiež kvalificētos strādniekus, kuriem jāmaksā lielāks atalgojums. Ekonomikas ministrijas valsts sekretāra vietniens Juris Spiridonovs, lūgts vērtēt jauno būvniecības regulējumu, teic, ka «ir jāpārskata vairāki MK noteikumi, lai vienādotu procedūras dažādām būvēm un novērstu tajos konstatētās nepilnības».

J. Spiridonovs pat gatavs piekrist, ka pēc Zolitūdes tragedijas, strādājot pie jaunā būvniecības regulējuma,

rokrātisko prasību apjoms nav saistīts ar lielāku drošību vai labāku kvalitāti. Tajā pašā laikā ierēdnis uzsver, ka jauno normu atšķirīgās interpretācijas iespējas ir normāla lieita, jo «būvvaldēm jālauj domāt ar savu galvu. Nav iespējams uzrakstīt priekšā, kā rīkoties visās situācijās. Tāpēc būvvaldēs ir speciālisti, kas spēj izvērtēt dažādus gadījumus un pieņemt lēmumus, par kuriem uzņemas atbildību». Tas gan nenozīmē, ka var interpretēt obligāti piemērojamās procedūras vai standartus. Attiecībā uz būvniecības nacionālo standartu neesamību J. Spiridonovs stāsta, ka pirms nedēļas izsludināti divi iepirkumi atsevišķu standartu izstrādāšanai, bet nevar piekrist tam, ka darbs šajā jautājumā sākts tikai tagad. Tajā pašā laikā viņš ieņem akmentīnu arī pašas nozares dārziņā. «Gribētu to mēr uzsvērt, ka normālās val-

stīs šādu nacionālo standartu izstrādē ir nozares ziņā un nenotiek par valsts naudu. Neviens taču netraucēja būvnieku asociācijām šādus standartus izstrādāt un ie sniegt Ekonomikas ministrijā apstiprināšanai jau pirms vairākiem gadiem,» uzsver J. Spiridonovs.

Būvnieku pārstāvis N. Grīnbergs kritiku daļēji pieņem, atzīstot, ka nozares sadrumstalota, tājā ir daudz vāju asociāciju, kas apgrūtina standartu izstrādi. «Mums nav kapacitātes, lai tos izstrādātu, valstij būtu jāuzņemas koordinējoša loma. Runājot par to, ka standartu izstrāde citur nenotiek par valsts naudu, gribētu norādīt, ka citās valstīs savukārt būvuzraudzība nenotiek par būvnieku naudu. Savukārt Latvijā Būvniecības valsts kontroles birojs tiek finansēts no mūsu reģistrācijas nodevām,» uzsver N. Grīnbergs. ●

15. NOV. ARĒNĀ RĪGA
AICINA
3ta
Latvijas
spēka dziesmas
97. DZIMŠANAS DIENAS DIŽKONCERTS
KONCERTA DALĪBNIKI -